

melse mellem den Leje, man kunde faa af de Ejendomme, der opførtes, og de Omkostninger, der var forbundet med at opføre dem, voksede Byggeriet ikke saa stærkt, at Tilgangen af nye Lejligheder stod i Forhold til den Trang, der egentlig var til saadanne, og allerede i April 1914 kom man ned til 1,850 ledige Lejligheder, for nu i April 1916 at være naaet til det ringe Antal af 399, hvilket kun er 0,3 pCt. af samtlige Lejligheder. Dette er jo en ganske uhyre lille Lejeledighedsprocent, saa lille, som man vistnok aldrig har kendt den her, og det er jo, som allerede tidligere fremhævet, tillige en Følge af den Krig, der hersker i Europa, den Krig, som yderligere har bidraget til at fordyre Byggeriet, saaledes at det, selv om Lejen var steget noget, vanskeligt vilde kunne betale sig at bygge. Det er klart, at under disse ekstraordinære Forhold kan der fra forskellige Sider finde Misbrug Sted, og det er vort Syn, at naar der foreligger saadanne ekstraordinære Forhold, og der er Udsigt til, at enkelte kan begaa Misbrug paa andres Bekostning, bør man gaa til Bestemmelser, som kan hindre saadanne Misbrug. Men man maa jo ikke i en Situation som denne glemme, at det, det først og fremmest kommer an paa at ramme, er selve Ondets Rod. Det, man først af alt maa have sin Opmærksomhed henvendt paa, er, at man i nogen Grad faar Byggeriet sat i Gang, saaledes at man ad naturlig Vej afhjælper det Onde, der er til Stede. I den Tid, der har været levnet Udvalget til Behandling af denne Sag — idet vi har erkendt, at denne Sag burde have en saavel velvillig som hurtig Behandling —, har det ikke været muligt at beskæftige sig ret meget med de ekstraordinære Foranstaltninger, som kunde tænkes, men allerede ved første Behandling omtalte det ærede 5te kongevalgte Medlem (Jørgen Berthelsen), hvorledes man kunde tænke sig, at Kommunerne kunde støtte Byggeriet gennem Overladelse af Grunde paa billige Vilkaar, og det har ogsaa ganske kort været berørt, hvordan man kunde fremme Byggeriet derigennem, at Stat og Kommune gav Skattelettelser; at man bemyndigede Autoriteterne til at give Dispensationer fra Byggeloven og eventuelt ogsaa gav enkelte Stempelbegunstigelser. Man vil ogsaa have

set, hvorledes Københavns Kommune allerede har sat sig i Bevægelse for at søge ved Hjælp af saadanne Foranstaltninger at fremme Nybygningen. Men naar dette sker fra Københavns Kommunes Side, og man selv erkender, at Byggeriets Standsning er Ondets Rod, maa ogsaa deraf følge, at en af de Hovedindvendinger, vi gjorde gældende mod dette Lovforslag ved første Behandling, at det inddrog Nybygninger under Loven, var begrundet, og at man maatte have sin Opmærksomhed henvendt paa at faa dem fjernet fra den. For det første er det jo givet, at Byggeriet kommer lettere i Gang, naar der ingen som helst Indskrænkning finder Sted med Hensyn til nye Huse, og selv om det er Indskrænkninger, man maaske kan forsvare ved at sige, at de i Virkeligheden ikke kommer til at betyde noget, er det faktiske Forhold det, at saa snart der er det mindste af den Slags Indskrænkninger, virker det, om ikke paa anden Maade, saa som en Undskyldning for dem, der egentlig skulde sætte disse Foretagender i Gang. Det vilde dernæst, hvis vi havde vedtaget Lovforslaget med den Bestemmelse, som herom fandtes i Folketingets Affattelse, have været et direkte Skridt til at modarbejde de Bestræbelser, der allerede den Gang udfoldedes fra Københavns Kommunes Side for at faa Byggeriet fremmet. Derfor har vi — og derom er der Enighed i Udvalget — fjernet alle de Regler, der angik Nybygninger, idet vi i en ny Paragraf bestemmer, at de skal være ganske undtagne.

Nær op til Reglerne om Nybygninger falder Reglerne om Ombygning af gamle Ejendomme. Ogsaa disse Regler har vi ændret noget paa forskellige Punkter, og jeg vil gerne fremsætte en almindelig Udtalelse herom. Naar man fra anden Side har gjort opmærksom paa, at der kan være en vis Fare forbundet med, at man ikke staa ganske frit ved Ombygninger af Ejendomme, maa jeg sige, at som Loven er affattet, § 8 set i Forbindelse med § 1, gaar jeg ud fra som aldeles givet, at naar der foretages en Ombygning af Lejlighederne i en Ejendom, en virkelig gennemgribende og omfattende Restauration, hvilket jo sker meget hyppigt og er en Bevægelse, som ikke bør standses, men tværtimod fremmes, naar altsaa Lejligheder